

Kompetansemål til undervisningsopplegget:

Lag ditt eget forskningsprosjekt

Her finner du oversikt over aktuelle fag og tilhørende kompetansemål. Undervisningsopplegget egner seg svært godt for tverrfaglighet da det er fleksibelt. Også fag som ikke blir nevnt under (for eksempel matte og engelsk) kan flettes inn i undervisningsopplegget.

Tverrfaglig tema	Relevante temaer og kompetanser
Folkehelse og livsmestring	<ul style="list-style-type: none">Aktuelle områder innenfor temaet er fysisk og psykisk helse, levevaner, seksualitet og kjønn, rusmidler, mediebruk, og forbruk og personlig økonomi.
Demokrati og medborgerskap	<ul style="list-style-type: none">Kritisk tenkning, meningsbrytning, samspillet mellom individet og samfunnet – individets rett til å ta del i utformingen av samfunnet.
Bærekraftig utvikling	<ul style="list-style-type: none">Temaet rommer problemstillinger knyttet til miljø og klima, fattigdom og fordeling av ressurser, konflikter, helse, likestilling, demografi og utdanning. Elevene skal lære om sammenhengen mellom de ulike aspektene ved bærekraftig utvikling

Ungdomsskolen	
Fag	Relevante kompetansemål (ikke uttømmende)
Samfunnsfag	<ul style="list-style-type: none">bruke samfunnsfaglege metodar og digitale ressursar i eigne undersøkingar, presentere funn ved bruk av digitale verktøy og drøfte kor gyldige og relevante funna ervurdere på kva måtar ulike kjelder gir informasjon om eit samfunnsfagleg tema, og reflektere over korleis algoritmar, einsretta kjelder eller mangel på kjelder kan prege forståinga vårutforske korleis teknologi har vore og framleis er ein endringsfaktor, og drøfte innverknaden teknologien har hatt og har på enkeltmenneske, samfunn og naturreflektere over korleis identitet, sjølvbilete og eigne grenser blir utvikla og utfordra i ulike fellesskap, og presentere forslag til korleis ein kan handtere påverknad og uønskete hendingar

	<ul style="list-style-type: none"> • reflektere over kva for aktørar som har makt i samfunnet i dag, og korleis desse grunngir standpunkta sine • utforske ulike plattformer for digital samhandling og • reflektere over korleis digital deltaking og samhandling påverkar forma på og innhaldet i samfunnsdebatten
Norsk	<ul style="list-style-type: none"> • uttrykke seg i ulike sjangre og eksperimentere med sjangre på kreative måter • lage sammensatte tekster og begrunne valg av uttrykksformer • utforske språklig variasjon og mangfold i Norge og reflektere over holdninger til ulike språk og talespråkvarianter • bruke fagspråk og argumentere saklig i diskusjoner, samtaler, muntlige presentasjoner og skriftlige framstillinger om norskfaglige og tverrfaglige temaer • informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
KRLE	<ul style="list-style-type: none"> • utforske andres perspektiv og håndtere uenighet og meningsbrytning • reflektere over eksistensielle spørsmål knyttet til det å vokse opp og leve i et mangfoldig og globalt samfunn
Valgfag	
Ideer og praktisk forskning	<ul style="list-style-type: none"> • utforske og drøfte egne og andres ideer og problemstillinger, og formulere spørsmål og hypoteser som grunnlag for videre undersøkelser • planlegge, gjennomføre og presentere vitenskapelige undersøkelser basert på egne ideer eller interesser, og drøfte resultater fra undersøkelser • velge og bruke relevante forskningsmetoder og verktøy i gjennomføring av eget utforskningsarbeid • bearbeide, analysere og kritisk granske innhentede data alene og sammen med andre
Demokrati i praksis	<ul style="list-style-type: none"> • utforske demokratiske prosesser på egen skole og i lokalsamfunnet og vurdere prosessene i lys av sentrale verdier og prinsipper som demokratiet bygger på • utforske og reflektere over hvordan medbestemmelse og beslutningsprosesser fungerer i praksis • reflektere over hva som binder et demokratisk samfunn sammen • bruke ulike påvirkningskanaler for å nå ut til en bestemt målgruppe og reflektere over etiske problemstillinger knyttet til påvirkning

Kulturarv	<ul style="list-style-type: none"> • utforske og formidle korleis materiell og immateriell kulturarv utviklar seg i samspel med, og er ein del av, eit moderne, mangfaldig samfunn • beskrive korleis kulturarv kan veer ein identitetsmarkør, og reflektere over korleis dette kan komme til uttrykk i ulike grupper i samfunnet
-----------	---

Videregående	
Fag	Relevante kompetansemål (ikke uttømmende)
Samfunnskunnskap	<ul style="list-style-type: none"> • utforske og presentere dagsaktuelle tema eller debatter ved å bruke samfunnsfaglege metodar, kjelder og digitale ressursar, og argumentere for sine egne og andre sine meiningar og verdiar • gjere greie for sosialisering og drøfte korleis identiteten og sjølvkjensla til ungdom blir påverka gjennom sosialisering • drøfte korleis personleg økonomi, kommersiell påverknad og forbruk påverkar enkeltpersonar, grupper og samfunnet • reflektere over utfordringar i samband med grensesetjing og drøfte ulike verdiar, normer og lover som gjeld kjønn, seksualitet og kropp • vurdere korleis utøving av makt påverkar enkeltpersonar og samfunn • vurdere årsaker til og tiltak som kan førebyggje rasisme, diskriminering og hatefulle ytringar, og drøfte grensene for ytringsfridommen • utforske ei utfordring eller ein konflikt på lokalt, nasjonalt eller globalt nivå og drøfte korleis utfordringa eller konflikten påverkar forskjellige grupper
Sosialkunnskap	<ul style="list-style-type: none"> • finne og vurdere informasjon for å analysere faglige spørsmål og problemstillinger • vurdere ulike samfunnsvitenskapelige metoder og teorier og bruke disse til å utforske egne problemstillinger og gjennomføre undersøkelser • drøfte årsaker til sosial ulikhet, marginalisering og utenforskap og vurdere konsekvenser for individ og samfunn • utforske ulike perspektiver på kjønn og identitet og reflektere over holdninger til egen og andres identitet • gjøre rede for ulike typer sosiale problemer og vurdere forebyggende tiltak • utforske inkludering på ulike nivåer i samfunnet og vurdere tiltak som kan bidra til inkludering i arbeidslivet og velferdssamfunnet • gjøre rede for sentrale behov i barne- og ungdomsårene og vurdere sammenhengen mellom behovsdekning, velferd og livsmestring

	<ul style="list-style-type: none"> • vurdere hvordan ulike kriser kan håndteres på individ- og samfunnsnivå
Samfunnsgeografi	<ul style="list-style-type: none"> • finne og vurdere informasjon for å analysere faglige spørsmål og problemstillinger • utforske, drøfte og presentere samfunnsgeografiske forhold og prosesser ved å bruke kvalitativ og kvantitativ informasjon og faglige metoder og teorier • utforske et samfunnsgeografisk tema ved å lage problemstilling, og planlegge og gjennomføre et feltarbeid i lokalmiljøet • forstå hvordan geografiske informasjonssystemer brukes i lokale planprosesser, og reflektere over konsekvenser av planer og hvordan ulike aktører kan påvirke planprosesser • analysere samfunnsgeografiske forhold i urfolks bosettingsområder og reflektere over problemstillinger knyttet til ressursforvaltning i disse områdene • reflektere over hva sted og stedsidentitet er, og hvordan disse kan endre seg over tid • drøfte hvordan digitalisering påvirker og endrer ulike sider av samfunnet på ulike geografiske nivåer, og reflektere over maktforhold knyttet til eierskap og forvaltning av egne og andres data
Sosiologi og sosialantropologi	<ul style="list-style-type: none"> • finne og vurdere informasjon for å analysere faglige spørsmål og problemstillinger • vurdere samfunnsvitenskapelige teorier, metoder og tenkemåter, og bruke disse for å utforske sosiale og kulturelle fenomener og gjennomføre samfunnsfaglige undersøkelser • gjøre rede for og reflektere over sosialisering som en livslang prosess • drøfte årsaker til sosiale avvik og reflektere over og vurdere individuelle og kollektive reaksjoner • drøfte ulike oppfatninger av begrepet kultur, og sammenligne kulturfenomener innad i og mellom kulturer • analysere hvordan kulturer er stabile og i endring, og drøfte utfordringer og muligheter som følger av kulturelt mangfold • gjøre rede for ulike former for makt og vurdere hvordan utøvelse av makt påvirker aktører, strukturer og handlinger • drøfte hvordan medier, kommunikasjon og samhandling endrer seg i takt med utvikling av ny teknologi • reflektere over årsaker til marginalisering i samfunnet og utforske og vurdere tiltak som kan motvirke utenforskap og fremme inkludering • utforske og reflektere over mangfold og variasjoner i ulike urfolks kulturer og samfunnsliv

	<ul style="list-style-type: none"> • vurdere ulike former for arbeidsdeling og drøfte sammenhenger mellom teknologi, produksjon og samfunnsendringer
Religion og etikk	<ul style="list-style-type: none"> • gjøre rede for og analysere religion og livssyn i et majoritets-, minoritets- og urfolksperspektiv med vekt på Sápmi/Sábme/Saepmie og Norge • identifisere og drøfte etiske problemstillinger i tilknytning til kommunikasjon, mellommenneskelige relasjoner og identitet • drøfte menneskeverd og naturens egenverdi i møte med teknologisk utvikling • ta andres perspektiv og håndtere meningsbrytning om religion, livssyn og verdispørsmål • diskutere problemstillinger knyttet til gruppebaserte fordommer, rasisme og diskriminering
Politikk og menneskerettigheter	<ul style="list-style-type: none"> • vurdere informasjon for å analysere faglige spørsmål og problemstillinger • bruke statsvitenskapelige teorier og modeller i arbeid med faglige spørsmål, emner og problemstillinger • reflektere over hva det innebærer å være medborger, sammenligne ulike staters styreform og analysere demokratiets utvikling og utfordringer • utforske og analysere nasjonale og internasjonale saker eller konflikter i et statsvitenskapelig perspektiv • gjøre rede for maktforhold, konfliktdimensjoner og kanaler for politisk innflytelse i det norske politiske systemet og drøfte hvordan dette kommer til uttrykk i praktisk politikk • bruke samfunnsvitenskapelig metode for å analysere og drøfte velgeratferd og politisk deltakelse • utforske, analysere og drøfte dagsaktuelle problemstillinger knyttet til bærekraft og fordeling • gjøre rede for det norske politiske systemet lokalt og nasjonalt og drøfte hvilke utfordringer det norske demokratiet står overfor
Psykologi 1 og 2	<ul style="list-style-type: none"> • finne og vurdere informasjon for å analysere faglige spørsmål og problemstillinger • sammenligne, anvende og vurdere ulike vitenskapelige tilnærminger, teorier, perspektiver og metoder, og vurdere forskjellige forklaringer på psykologiske problemstillinger • gjøre rede for hukommelse og reflektere over hva som kan påvirke hukommelsesprosessen • drøfte sammenhengen mellom motivasjon, mestring og læring • drøfte hvordan samspillet mellom arv og miljø har betydning for utvikling av personlighet, identitet og tilknytning • utforske og gjøre rede for hvordan persepsjon og kognisjon virker inn på menneskets forståelse av seg selv og omverdenen

	<ul style="list-style-type: none">• utforske og vurdere hvordan individuelle, sosiale og psykologiske faktorer påvirker mennesket til å ta, og unnlate å ta, bærekraftige valg• drøfte konsekvenser av stress, vurdere betydningen av sårbarhet og resiliens og reflektere over hvordan man kan forebygge negative stressreaksjoner
--	--